

רע"פ 7612/13 - שמעון אמסלם נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 7612/13

לפני: כבוד השופט א' שהם

המבקש: שמעון אמסלם

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים, בעפ"ת 24720-02-13 ובעפ"ת 27621-02-13, מיום 8.10.2013, שניתן על-ידי כב' השופט הבכיר א' כהן

בשם המבקש: עו"ד מיכאל עירוני

בשם המשיבה: עו"ד אופיר טישלר

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט הבכיר א' כהן) בעפ"ת 24720-02-13 ובעפ"ת 27621-02-13, מיום 8.10.2013, בגדרו נדחו ערעוריהם של המשיבה והמבקש על פסק דינו של בית משפט השלום לתעבורה בירושלים (כב' השופט נ' מהנא), בפ"ל 2150-10-12, מיום 2.1.2013.

ביום 23.12.2013, הוריתי על עיכוב ביצוע עונש המאסר, בגין אי תשלום הקנס שהושת על המבקש, עד

עמוד 1

להכרעה בבקשת רשות הערעור.

רקע והליכים קודמים

2. מעובדות כתב האישום אשר הוגש נגד המבקש עולה, כי ביום 15.10.2012, בשעה 07:15 או בסמוך לכך, נהג המבקש ברכב בדרך קדם שבירושלים. זאת, על-אף שבאותו הזמן הוא היה נתון תחת עונש פסילה מלהחזיק ברישיון נהיגה, אשר הוטל עליו במסגרתו של תת"ע 5334-08 (להלן: התיק הקודם). עוד צוין בכתב האישום, כי פסק הדין בתיק הקודם ניתן בהעדרו של המבקש, כאשר דבר עונש הפסילה הובא לידיעתו ביום 17.7.2012, וכי המבקש נהג ללא רישיון נהיגה בתוקף; ללא רישיון רכב בתוקף; וללא פוליסת ביטוח.

בגין המעשים האלו יוחסו למבקש העבירות הבאות: נהיגה בזמן פסילה, לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: פקודת התעבורה); שימוש ברכב ללא ביטוח, לפי סעיף 2 לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970; נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף, לפי סעיף 10 לפקודת התעבורה; רישיון רכב שפקע פחות מ-6 חודשים, לפי סעיף 2 לפקודת התעבורה.

3. ביום 20.12.2012, הרשיע בית משפט השלום לתעבורה בירושלים (להלן: בית המשפט לתעבורה) את המבקש, לאחר ניהול משפט הוכחות, בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום, וביום 2.1.2013, נגזר דינו.

בית המשפט לתעבורה ציין בגזר דינו, כי נגד המבקש תלוי ועומד עונש מאסר על-תנאי בן 10 חודשים, אשר הוטל עליו בת"פ 8168/09, בגין הרשעה בעבירות איומים וחטיפה, אותו ניתן להפעיל בגין ביצוע עבירה מסוג עוון. עוד צוין בגזר הדין עברו הפלילי המכביד של המבקש, אשר כולל הרשעות בעבירות אלימות, ועשרות הרשעות קודמות בעבירות תעבורה. יחד עם זאת, נוכח השוני המהותי שבין העבירות בגינם הוטל על המבקש עונש המאסר המותנה, לבין העבירות בהן הורשע בתיק הנוכחי, הגיע בית המשפט לתעבורה למסקנה כי יהיה זה בלתי מידתי להפעיל בעניינו של המבקש את עונש המאסר המותנה שהוטל עליו. לפיכך, הטיל בית המשפט לתעבורה על המבקש את העונשים הבאים: קנס כספי בסך 50,000 ש"ח או 30 ימי מאסר תמורתו; הארכת תקופת המאסר על-תנאי שהוטל על המבקש בת"פ 8168/09, בשנה מיום מתן גזר הדין; 12 חודשי פסילה מלהחזיק או לקבל רישיון; 12 חודשי פסילה על-תנאי מלהחזיק או לקבל רישיון, למשך שנתיים.

4. ביום 8.10.2013, דחה בית המשפט המחוזי בירושלים ערעורים שהגישו שני הצדדים על גזר דינו של בית המשפט לתעבורה. בפסק הדין צוין, כי באת כוחו של המבקש הביאה לידיעת בית המשפט המחוזי, שהמבקש נמצא בהליכי פשיטת רגל, ולכן הוא לא יוכל לשלם את הקנס שהוטל עליו או אף קנס בשיעור נמוך יותר. בהתייחס לערעורו של המבקש על חומרת העונש, קבע בית המשפט המחוזי, כי לא ניתן להתעלם מעברו הפלילי המכביד ומהעובדה כי הוא ריצה תקופות מאסר ממושכות בעבר, ולחובתו יש 52 הרשעות קודמות בעבירות תעבורה. לפיכך נקבע, כי על המבקש הושת עונש ראוי ומאוזן, כאשר נלקחת בחשבון האפשרות כי המבקש לא יוכל לשלם את הקנס, וירצה חלף זאת 30 ימי מאסר.

5. עוד יש לציין, כי ביני לביני, עתר המבקש לביטולו של פסק הדין בתיק הקודם, אשר ניתן בהעדרו, וביום 28.11.2012, ביטל בית המשפט לתעבורה בבאר-שבע את פסק הדין.

בהמשך לכך, הורשע המבקש, ביום 1.10.2013, על יסוד הודייתו, במסגרתו של אותו הליך. די אם נציין לענייננו, כי בית המשפט לתעבורה בבאר-שבע לא השית על המבקש עונש פסילה מלהחזיק רישיון נהיגה, ובמקום זאת הסתפק בהשתת עונש מאסר על-תנאי, לצד הטלתם של עונש פסילה על-תנאי מלהחזיק רישיון נהיגה, קנס כספי וחתימה על התחייבות.

עוד יצוין, כי בית המשפט לתעבורה נתן דעתו לביטול פסק הדין בתיק הקודם, וקבע כי אמנם אין בכך בכדי להשפיע על הרשעתו של המבקש, אך בהחלט יש להתחשב בכך לצורך גזירת עונשו.

בקשת רשות הערעור

6. המבקש הגיש בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, המכוונת נגד שיעור הקנס שהוטל עליו. במסגרת הבקשה נטען, כי עולה ממנה "שאלה בעלת חשיבות משפטית ציבורית", בדבר האפשרות שהמבקש ייאלץ לרצות עונש מאסר בפועל, רק משום שידו אינה משגת לשלם את הקנס, וחרף העובדה שעונש הפסילה עליו מבוססת הרשעתו, בוטל. עוד טען המבקש, כי שיעור הקנס שהוטל עליו עומד בסתירה לאמור בסעיף 40ח של תיקון 113 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), אשר קובע כי לצורך קביעת "מתחם עונש הקנס ההולם", יש להתחשב במצבו הכלכלי של הנאשם. המבקש הוסיף וטען, כי עונש הקנס הגבוה הוטל עליו תוך שבית המשפט מודע לכך שהמבקש אינו יכול לעמוד בתשלומו, וכי משמעותו היא כי הוטל בעקיפין עונש מאסר לריצוי בפועל למשך 30 ימים.

המשיבה מתנגדת למתן רשות ערעור, וטוענת כי לא עולה מהבקשה כל שאלה ציבורית או משפטית רחבה המצדיקה עריכת דיון ב"גלגול שלישי". לגישת המשיבה, לא זו בלבד שהעונש שהוטל על המבקש אינו חורג לחומרה ממדיניות הענישה, אלא מדובר בעונש מתון, שיש בו משום הקלה משמעותית עם המבקש לעומת רמת הענישה במקרים דומים. לעניין זה, הדגישה המשיבה, כי עונש הקנס הוטל על המבקש חלף השתת תקופת מאסר לריצוי בפועל, והדבר נעשה אך משיקולים של צדק, וחרף עברו הפלילי והתעבורתי המכביד של המבקש, והעובדה כי הוא הורשע לאחר ניהול משפט הוכחות.

דיון והכרעה

7. לאחר שעיינתי בבקשת רשות הערעור ובתגובת המשיבה, נחה דעתי כי דינה של הבקשה להידחות.

8. הלכה מושרשת היא כי בקשות רשות ערעור תתקבלנה במקרים חריגים, ואך במקרים המעלים שאלה משפטית כבדת משקל או סוגיה עקרונית רחבת היקף, החורגת מעניינים הפרטי של הצדדים לבקשה, וכן במקרים בהם קיים חשש מפני עיוות דינו של המבקש או משיקולי צדק כלפיו (רע"פ 792/14 פ' 16.3.2014); רע"פ 642/14 יצקוב נ' מדינת ישראל (10.3.2014); רע"פ 617/14 לוי נ' מדינת ישראל (4.3.2014). בנידון דידן, לא

מצאתי כי בקשת רשות הערעור מעלה כל שאלה משפטית כבדת משקל או סוגיה עקרונית רחבת היקף, שתצדקנה עריכת דיון ב"גלגול שלישי", וכל כולה עוסקת בעניינו הפרטני של המבקש, ובשיקולים הקונקרטיים הנוגעים לגזירת עונשו, על רקע נסיבות עניינו הספציפי. בנוסף, לא מצאתי כי הבקשה מגלה חשש מפני עיוות דינו של המבקש או כי מתקיימים שיקולי צדק כלפיו. על יסוד טעמים אלו בלבד, דינה של הבקשה להידחות.

9. עוד אוסיף, כי בקשת רשות הערעור מכוונת נגד חומרת העונש שהוטל על המבקש. בהקשר זה, ידועה ההלכה לפיה אין בטענות בדבר חומרת העונש בכדי להצדיק מתן רשות ערעור, למעט במקרים מצומצמים בהם העונש שהוטל על המבקש חורג באורח קיצוני ממדיניות הענישה הראויה והנוהגת במקרים דומים (רע"פ 398/14 ערג' נ' מדינת ישראל (16.3.2014); רע"פ 1866/14 זקן נ' מדינת ישראל (13.3.2014); רע"פ 189/14 מודלג' נ' מדינת ישראל (3.3.2014)). בענייננו, הורשע המבקש בנהיגה בעודו נתון תחת עונש פסילה מלהחזיק רישיון נהיגה, וכאשר אין בידו רישיון נהיגה או פוליסת ביטוח בתוקף. כל זאת, כאשר ברקע הדברים, ניצב עברו הפלילי המכביד של המבקש, אשר כולל 52 הרשעות קודמות בעבירות תעבורה; הרשעות בעבירות אלימות ואיומים; וריצוין של תקופות מאסר ממושכות. המבקש מלין על כך שבגין מעשים אלו, הוטל עליו קנס בשיעור של 50,000 ש"ח, או 30 ימי מאסר תמורתו, וטוען כי מדובר בעונש "חסר כל פרופורציות בנסיבות העניין". אין בידי לקבל טענה זו. לא אחת בעבר, אישר בית משפט זה הטלת עונשי מאסר לריצוין בפועל לתקופות ממושכות על מורשעים בעבירה שעניינה נהיגה תחת פסילה, בעיקר כאשר מדובר בבעלי עבר פלילי ותעבורתי מכביד (ראו, מהעת האחרונה: רע"פ 5638/13 נכפולגר נ' מדינת ישראל (15.1.2014); רע"פ 321/14 סלאמה נ' מדינת ישראל (26.01.2014); רע"פ 1569/14 קרן פז נ' מדינת ישראל (6.3.2014)). בנסיבות אלו, סבורני, כי הטלתו של קנס בסך 50,000 ש"ח בלבד, מהווה הקלה משמעותית עם המבקש, וזאת אף אם המבקש יצטרך, בסופו של יום, לרצות 30 ימי מאסר תמורתו.

לא למותר הוא להוסיף, לעניין חוסר יכולתו הכלכלית של המבקש לשלם את הקנס שהושת עליו, כי פתוחה בפניו האפשרות לפנות למרכז לגביית קנסות בבקשה לפרוס את תשלום הקנס, בהתאם לסעיף 5ב(א) לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995.

10. אשר על כן, בקשת רשות הערעור נדחית איפוא.

צו עיכוב ביצוע עונש המאסר בשל אי תשלום הקנס, עליו הוריתי ביום 23.12.2013, מבוטל בזאת.

ככל שהמבקש לא ישלם את הקנס שהוטל עליו, או יגיע להסדר עם המרכז לגביית קנסות, יהיה עליו להתייבב לריצוין 30 ימי המאסר, ביום 1.5.2014, עד לשעה 10:00, בימ"ר ניצן, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון ועותק מהחלטה זו. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתנה היום, ט"ז באדר ב' התשע"ד (18.3.2014).
